

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי עדה זלצר (רייס) ז"ל

בת רחל ושמואל

נולדה בעיר חוטין, סרביה

בתאריך ט"ו באב תרנ"ט, 21/7/1899

התגוררה בירושלים

שרתה בחיל הרגלים

נפלה בעת שירותה

י"ח באב תש"ח, 23/8/1948

נקברה בהר הרצל

אזור: א חלקה: 9 שורה: 2 קבר: 2

בת 49 בנופלה

קורות חיים

בת רחל ושמואל, נולדה ביום ט"ו באב תרנ"ט (21.7.1899) בעיר חוטין, בסרביה. אביה - בעל בנק, ונכסים חקלאיים, גידלה עם יתר בניו בתנאי עושר ומותרות. היא למדה בגימנסיה בחוטין והשתלמה בכימיה ובקטריוולוגיה באוניברסיטאות קיוב ואודיסה. היתה מלאת חיים ויוזמה ובעלת חוש אמנותי. היא למדה גם מלאכות-יד, תפירה, אריגה וסריגה. עדה נישאה לבעלה, מפליטי רוסיה, וחיה איתו באחוזה חקלאית. שם נולדה לה בת, אשר מתה בינקותה. אחרי שילדה את בתה השנייה, רחל, עזבה עדה את האחוזה, נפרדה מבעלה ועברה לצ'רנוביץ. שם גידלה את בתה ברוח של תרבות ואמנות. על אף החמרת מצב היהודים ברומניה התקיימה בכבוד מעבודתה. עם כניסת הרוסים לרומניה עבדה מטעמים עבודה מדעית במעבדה כימית ובפיקוח כימי על תוצרת שימורים וזכתה בהוקרת השלטונות. עם הכיבוש הגרמני, בשנת 1942, נשלחה למחנות-הריכוז בטרנסניסטריה. התענתה בהם כאסירה פוליטית עד סוף

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

המלחמה. לפני היאסרה הצליחה לשלוח את בתה אל אחותה בארץ. בשנת 1945 עלתה ארצה ונפגשה עם בתה, אשר נתקבלה בינתיים לאוניברסיטה. כדי לקיים את עצמה עבדה תחילה בבית הכרם כאחות, משם עברה לתל-אביב ואחר-כך לירושלים. רכשה לעצמה מכונת-אריגה והרוויחה את לחמה בעבודתה המעולה ורבת-הטעם שהיתה מבוקשת על-ידי לקוחות רבים ועל-ידי ויצ"ו. אחרי מאמצים רבים השיגה דירה וחשבה כי תחיה בה עם בתה יחדיתה (קראה לה "ציפור נפשי"), אולם בינתיים החלה מלחמת-העצמאות והבת התגייסה לשירות פעיל ונסעה לגוש עציון הנצור. האם התגייסה אף היא ל"הגנה" ועבדה כמטפלת וכאחות בעמדות המבודדות בגבולות ירושלים. בשעת חיפוש של האנגלים בשכונת קטמון, הצליחה להציל מחסן שלם של נשק בהעמדת פנים ובתבונה וביטחון עצמי. לאחר נפילת בתה (בפריצה לעיר העתיקה) ניסתה להמשיך בשירותה ב"הגנה" ועבדה בהנהלת המטבח בבית-חולים צבאי. טיפלה בפצועים בהתמסרות על-אנושית יומם ולילה ואחרי שלושה חודשים של עבודה מאומצת זו, בתנאי המצור בעיר, מתה ביום י"ח באב תש"ח (23.8.1948). מפקדת ה"הגנה" הודיעה על מותה כעל מות "אם החולים והפצועים". נקברה בשייח'-באדר א'.

ביום י"ז באלול תש"י (30.8.1950) הועברה למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בהר-הרצל בירושלים.